

фірм. У подальших дослідженнях можливо сформулювати критерії до аутсорсингової компанії та на основі багатокритеріального аналізу обрати кращу з них під вимоги певної фірми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балабанова Л.В., Сардак О.В., Управління персоналом. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 468 с.
2. Міждисциплінарний словник з менеджменту / За ред. Д.М. Черваньова, О.І. Жилінської. – К.: Нічлава, 2011. – 624 с.
3. Одегов, Ю. Г. Аутсорсинг в управлінні персоналом: підручник і практикум для бакалаврату та магістратури / Ю. Г. Одегов, Ю. В. Долженкова, С. В. Малінін. – М.: Юрайт, 2015. – 389 с. – (Серія: Бакалавр і магістр. Академічний курс). – ISBN 978-5-9916-4840-0. – Режим доступу: www.biblio-online.ru/book/99599CED-3124-47D0-A6FA-2EE95F1507D9.

Колпаченко Н. М.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри технологічних
систем ремонтного виробництва

Ащаулов Д. П.

магістрант

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка
м. Харків, Україна*

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕФЕКТИВНОГО ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА

Економічне зростання галузі скотарства, що забезпечує населення безпосередньо молочною продукцією та харчову промисловість сировиною, потребує постійного здійснення заходів підвищення ефективності виробництва, в тому числі за рахунок зниження собівартості та покращення якості продукції.

Питання економічної ефективності виробництва молока та забезпечення його конкурентоспроможності відображуються у численних працях вчених-економістів: П.С. Березівського, В.І. Бойко, М.М. Ільчука, В.Я. Месель-Веселяка, М.Л. Пархомеця, П.Т. Саблука та багато інших.

Як економічна категорія ефективність виробництва відображає дію об'єктивних економічних законів та виявляє себе в результаті виробництва, демонструючи кінцевий корисний ефект від застосування засобів виробництва і живої праці та їх сукупних вкладень.

Важливим чинником ефективного виробництва молока є формування високопродуктивного стада, що є головним чинником продуктивності використання молочного стада як головного засобу виробництва молочної сировини. Генетичний потенціал повністю проявляється у процесі повноцінної годівлі і відповідних умов утримання, від чого безпосередньо залежить продуктивність стада [1].

Щороку кількість великої рогатої худоби, у тому числі і корів, скорочується. Відповідно, скорочується виробництво молока. Відносно 2016 року у 2017 році кількість ВРХ становить 98,2%, корів – 97,3%; виробництво молока скоротилось менше, ніж на 1%, та склало, відповідно, 3682,3 тис.голів, 2108,9 тис.голів та 10280,5 тис.т. У порівнянні з 1995 роком кількість ВРХ скоротилась у 5,3 рази, корів – у 3,7 рази, при цьому виробництво молока у 1,7 разів (рисунок 1).

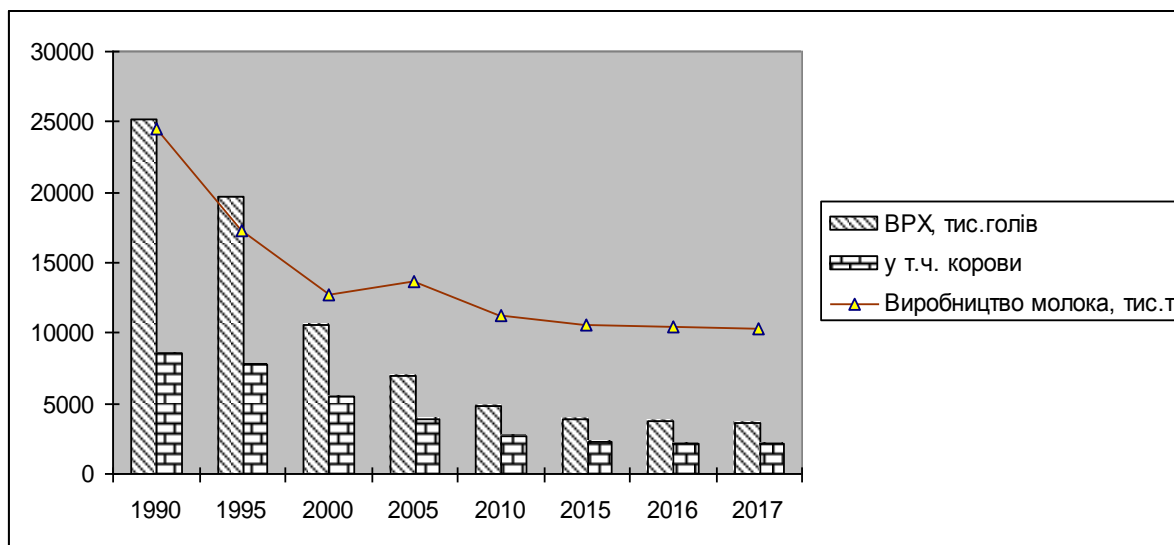

Рис. 1. Кількість великої рогатої худоби (у тому числі корів) та виробництво молока в Україні в 1990–2017 р.р.

Аналіз виробництва молока за категоріями господарств свідчить про незначний перерозподіл. Так, обсяг виробництва молока сільськогосподарськими підприємствами в 2017 році у порівнянні з 2000 роком скоротився на 2,9%, при цьому господарства населення у цей же період стали виробляти молока на 2,1% більше, а фермерські господарства – у 3,5 рази більше (таблиця 1).

Негативні тенденції розвитку ринкового середовища, де формуються обсяги виробництва та споживання молока, відображаються на стані молока продуктового під комплексу. Головними причинами залишається погіршення матеріально-технічного забезпечення галузі; скорочення продуктивного поголів'я; недосконалий механізм ціноутворення на кінцевий продукт; зростання кількості посередників та дрібнотоварних операторів на ринку; низька купівельна спроможність населення тощо.

Таблиця 1

Виробництво та середній удій молока в Україні в 1990–2017 р.р.

Показник	2000	2010	2015	2016	2017	2017 р. у% до 2016 р.	2017 р. у% до 2000 р.
Виробництво молока всіх видів, тис. т							
Господарства усіх категорій	12657,9	11248,5	10615,4	10381,5	10280,5	99,0	81,2
С/г підприємства	3668,7	2216,6	2669,2	2705,6	2765,7	102,2	75,4
у% до загального підсумку	29,0	19,7	25,1	26,1	26,9	103,2	92,8
Фермерські господарства	67,8	112,1	177,4	183,6	194,8	106,1	287,3
у% до загального підсумку	0,5	1,0	1,7	1,8	1,9	107,1	353,8
Господарства населення	8989,2	9031,9	7946,2	7675,9	7514,8	97,9	83,6
у% до загального підсумку	71,0	80,3	74,9	73,9	73,1	98,9	102,9
Середній річний удій молока від однієї корови, кг							
Господарства усіх категорій	2359	4082	4644	4735	4820	101,8	в 2 рази
С/г підприємства	1588	3975	5352	5643	6025	106,8	в 3,8 разів
Господарства населення	2960	4110	4437	4473	4480	100,2	в 1,5 рази

Молочна промисловість України нараховує понад 500 спеціалізованих заводів і понад 1000 невеликих молокопереробних виробництв, які, як правило, входять до структури місцевих сільськогосподарських підприємств. Для закупівлі молока в населення в Україні діє більш як 13 тис. молокоприймальних пунктів [4].

Україна має значний експортний потенціал молочної продукції, але високі вимоги до якості продукції з боку країн ЄС вимагають застосування новітніх технологій доїння та охолодження молока, що спонукає до об'єднання дрібних домогосподарств або створенні на базі особистих селянських господарств сімейних фермерських господарств [5].

Питання переваги тих чи інших організаційно-правових форм господарювання залишаються дискусійними серед науковців. Серед розвинутих країн сектор дрібне підприємництво відіграє важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки. Саме дрібні підприємства є найбільш мобільними, сприяють розвитку конкуренції, швидко реагують на зміни ринкової кон'юнктури, створюють додаткові робочі місця [3].

Основними шляхами підвищення ефективності виробництва молока для підприємств будь-яких організаційно-правових форм залишається формування високопродуктивного стада; зміцнення кормової бази (в першу чергу за рахунок раціонального використання власних посівних площ), а також підвищення рівня відгодівлі тварин; застосування новітніх технологій утримання корів.

Участь держави у сприянні кооперації сільськогосподарських підприємств, удосконаленні механізму ціноутворення на продукцію сільського господарства, запровадженні довгострокового пільгового кредитування молочної підгалузі, а також створення необхідних умов для розвитку агропромислової інтеграції є необхідними заходами для подальшого розвитку та прибуткового функціонування підприємств-виробників молока та продуктів її переробки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: Підручник / В.Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2013. – 779 с.
2. Економіка виробництва молока і молочної продукції в Україні: моногр. / за ред. П.Т. Саблука, В.І. Бойка. – К.: ННЦ ІАЕ, 2005. – 340 с.
3. Збарський В.К., Мацибора В.І. Економіка сільського господарства: Навч. посібник / В.К. Збарський, В.І. Мацибора, А.А. Чалий та ін. – К.: Каравела, 2009. – 264 с.

4. Ключко В.М. Стан та шляхи підвищення економічної ефективності молоко продуктового підкомплексу АПК України / В.М. Ключко // Ефективна економіка. – 2013. – № 6. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

5. Маслак О.О. Пріоритети молочної галузі / О.О. Маслак // Агробізнес сьогодні. – 2014. – № 22(293). – Режим доступу: <http://www.agro-business.com.ua/ostannia-vip-novyna/2468-2014-11-20-10-59-18.html>.

6. Сільське господарство України. – Електронний ресурс. – [Режим доступу]: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

7. Тваринництво України. – Електронний ресурс. – [Режим доступу]: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/katalog/kat_u/2015/sb/zb_tvar_2018.zip.

Матковський П. Є.

доцент кафедри обліку і аудиту

Прикарпатський національний університет

імені Василя Стефаника

м. Івано-Франківськ, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СИСТЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Особливість модернізації кадрів на підприємствах полягає в тому, що наростання складності і наукоємність процесів виробництва стирає в умовах наукомісткого виробництва грань між поняттями в традиційному сенсі «менеджер» і «працівник». Якщо в колишній системі менеджменту відповідальність перш зосереджувалася на рівні менеджера, то зараз кожен, працівник, по суті, є менеджером тому що приймає рішення і несе відповідальність за результати діяльності [1; 27]. Тому для працівника сільськогосподарського підприємства необхідні не просто знання в галузі фундаментальної або прикладної науки, знання повинні бути якісними і володіти певними характеристиками, якими є: обсяг, глибина, міцність, свідомість, актуальність, професійна спрямованість, затребуваність практикою і наукою. Що ж стосується умінь і навичок, то вони повинні характеризуватися актуальністю, можливістю вдосконалення.

Якщо дане трактування не викликає сумнівів про те, що основою інноваційного розвитку є науково-технічний прогрес, то, переходячи до